

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Warmteleidingen voor stadsverwarming Centrale Diemen - Almere Poort

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

6 februari 2009 / rapportnummer 2184-68

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

N.V. Nuon Warmte heeft het voornemen om tussen de elektriciteitscentrale te Diemen en Almere Poort warmwatertransportleidingen (aanvoer en retour) aan te leggen.

Voor de aanleg van de warmwaterleidingen moeten mogelijk bestemmingsplannen van de betrokken gemeenten (Muiden, Diemen, Almere, Naarden) worden herzien. Vanwege de mogelijke beïnvloeding van het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is een procedure voor een plan-milieueffectrapportage (m.e.r.) van toepassing. De initiatiefnemer heeft besloten de uitgebreidere procedure van een besluit-m.e.r. te volgen. Met het doorlopen van de besluit-m.e.r.-procedure wordt tevens invulling gegeven aan de procedurele eisen van een plan-m.e.r.-procedure. Ook inhoudelijk zal aan de vereisten van beide procedures worden voldaan.

De gemeenten Muiden, Diemen, Naarden en Almere zijn bevoegd gezag. Het Bureau Energieprojecten, ondergebracht bij SenterNovem¹, een agentschap van het ministerie van Economische Zaken, coördineert de bevoegde gezagen en betrokken bestuursorganen in de milieueffectrapportage.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een onderbouwing van de keuze van het voorkeurstracé, met specifiek aandacht voor de milieugerelateerde argumenten;
- een adequate gebieds- en effectbeschrijving van de passages door of nabij Natura 2000-gebieden, de Ecologische Hoofdstructuur, en aardkundig of cultuurhistorisch waardevolle gebieden;
- een passende beoordeling indien niet kan worden uitgesloten dat aanleg en/of exploitatie door of nabij Natura 2000-gebieden kan leiden tot significante gevolgen;
- de mogelijkheden om de overlast voor omwonenden tijdens de aanleg en de veiligheidsrisico's tijdens zowel de aanleg- als de gebruiksfase te beperken;
- een heldere samenvatting die zelfstandig leesbaar is en een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

¹ Een samenwerkingsverband tussen de ministeries van Economische Zaken, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond en doel

Achtergrond en doelstelling van het voornemen zijn in de startnotitie beschreven en kunnen in het MER worden overgenomen.

Voeg hieraan toe waarom wordt gekozen voor het transport van warmte van de Centrale Diemen naar Almere Poort (nut en noodzaak)². Maak duidelijk waarom er niet voor wordt gekozen om in plaats daarvan de restwarmte van Diemen te gebruiken voor projecten in de meer directe nabijheid van de centrale en Almere Poort op een andere wijze te voorzien van warmte. Dit kan bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de bestaande stadsverwarming van Almere. Betrek daarbij de warmteafgifte van de Centrale Diemen (restwarmte-/condensaatwater) en van de warmwaterleidingen (bij onvolledige isolatie) aan het IJmeer. Verken in hoeverre er rekening kan worden gehouden met een grotere warmtelevering aan Almere dan de voorgenomen capaciteit (173 MWth) en wat daarvan de milieueffecten zijn.

2.2 Beleidskader

Gebiedsbescherming en overige toetsingskaders

De speciale beschermingszones Markermeer en IJmeer worden samengevoegd tot Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer, dat valt onder het beschermingsregime van de Natuurbeschermingswet 1998. Beschrijf hoe de vergunningprocedure ingevolge de Natuurbeschermingswet wordt doorlopen en vermeld wie coördinerend bevoegd gezag is.

Beschrijf in het MER hoe de provincies bij mogelijke gevolgen voor realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) omgaan met de Spelregels EHS (uitwerking Nota Ruimte). Geef aan welke consequenties dit heeft voor de realisatie van de warmwaterleidingen.

Er zijn vergunningen en overleg nodig onder meer in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken, de Grondwaterwet en de Flora en Faunawet. De Kaderrichtlijn water maakt overleg met de waterkwaliteitsbeheerder noodzakelijk.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

N.V. Nuon Warmte heeft het voornemen om tussen de Centrale Diemen en Almere Poort warmwaterleidingen (aanvoer en retour) aan te leggen. Aankoppeling op het primaire stadsverwarmingsnet van de nieuwe stadsverwarming

² De heer Vierveijzer en het Genootschap van insprekers hebben in hun reacties op de startnotitie (beiden van 14 januari 2009) opmerkingen gemaakt over 'nut en noodzaak'. Betrek deze bij de verantwoording voor de keuze voor het warmtetransport van de centrale Diemen naar Almere Poort (zie bijlage 2).

in Almere Poort vindt plaats op een nader te bepalen plaats³. De warmwaterleiding zal ongeveer 11,2 km (watertracé onderlangs de eilanden) dan wel 15,6 km (landtracé) lang worden, een binnendiameter hebben van 50 cm en een maximale druk van 33 bar (ontwerpdruk). De warmtetransportcapaciteit is 173 MWth. De temperatuur van het water in de leidingen is 's winters globaal 80 á 110 C (aanvoer) en 50 á 70 C (retour). In de zomer liggen deze temperaturen ongeveer 10 á 20 C lager.

Beschrijf de wijze van aanleg, het daarbij te gebruiken materieel en de aan- en afvoer daarvan (Pampus werkhaven), de breedte van het werktracé, de vergravingsdiepte, de tijdsduur van de werkzaamheden, de werktijden, de emissies die daarmee gepaard gaan, en de mogelijke maatregelen die de milieubelasting zo veel als mogelijk kunnen beperken (planning, uitvoering op het juiste moment in het jaar, gebruik van slibschermen, damwanden e.a.)⁴.

Speciale aandacht is nodig voor de doorsnijding van de waterkeringen. Overleg daartoe met het water-/ hoogheemraadschap over de te nemen maatregelen en de wijze van uitvoeren⁵.

3.2 Referentiesituatie

De referentiesituatie beschrijft de toekomstige situatie zonder uitvoering van de voorgenomen activiteit. Beschrijf de huidige en de te verwachten toestand van het milieu in de referentiesituatie.

3.3 Varianten en alternatieven

Het is aan te bevelen zo mogelijk al in een vroeg stadium de meest reële tracé alternatieven te onderscheiden van de minder reële alternatieven (trechteren) en alleen het voorkeurstracé, de referentiesituatie en het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) gedetailleerd uit te werken. Onderbouw op grond van welke milieu- en andere overwegingen tot de keuze is gekomen.

Als wordt gekozen voor een dergelijke trechtering en mogelijke significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden bij realisatie van het voorkeurstracé niet zijn uit te sluiten, zal daaraan voorafgaand een passende beoordeling nodig zijn. Indien daaruit blijkt dat zich significante gevolgen zullen voordoen, onderzoek dan of maatregelen mogelijk zijn waardoor significante gevolgen alsnog zijn uit te sluiten. Deze zullen dan de randvoorwaarde moeten vormen bij het desbetreffende tracé.

Geef inzicht in de karakteristieken van mogelijke tracés, onder meer in de lengtes van doorsnijdingen van (ecologisch, aardkundig en landschappelijk) kwetsbaar gebied, de mogelijke risico's vanwege de warmwaterleidingen en de (technische en procedurele) moeilijkheidsgraad van de realisatie van de routes. Werk aanvullend aan de tracés genoemd in de startnotitie in ieder geval

³ Het Waterschap Zuiderzeeland merkt in haar reactie van 13 januari 2009 op de startnotitie op dat bij de aanlanding de binnendijkse ruimtelijke ontwikkeling bij Almere aandachtspunt moet zijn (zie bijlage 2).

⁴ Dit sluit aan bij het verzoek van de Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer, die in haar reactie op de startnotitie vraagt om de verschillende technieken voor het graven van sleuven met elkaar te vergelijken ten aanzien van turbulentie en opwerveling van slib, en de sleuven zo veel mogelijk met gebiedseigen materiaal in de oorspronkelijke gelaagdheid op te vullen (zie bijlage 2). Overigens blijken onder omstandigheden kranswieren op een zanderige ondergrond beter te gedijen.

⁵ Waterschap Zuiderzeeland merkt op in haar reactie van 13 januari 2009 op de startnotitie op, dat de kruising van haar primaire waterkering haaks dient te gebeuren (zie bijlage 2).

een watertracé uit, dat noordelijker is gesitueerd dan het westelijk deel van de in de startnotitie genoemde watertracés⁶. Op die manier kan afstand worden gehouden van het natuurgebied dat in het kader van de aanleg van IJburg fase 2 in de oksel van de vijfhoek wordt gerealiseerd.

3.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief dient gebaseerd te zijn op het meest milieuvriendelijke tracé. Besteed bij de verdere uitwerking van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) vooral aandacht -indien en voor zover relevant- aan:

- minimalisering van nadelige ecologische effecten in met name Natura 2000-gebieden en EHS tijdens de aanleg, bijvoorbeeld door seizoensplanning en/of door keuzes in de wijze van aanleg zoals minimalisering verstoring van fauna door (onderwater)geluid, licht, beweging;
- minimalisering van vertroebeling en slibafzetting in de aanlegfase (bij het watertracé);
- minimalisering warmte-afgifte in de gebruikfase door optimalisatie isolatie;
- cultuurhistorische, archeologische inpassing en ook inpassing in waardevolle landschapselementen (in het bijzonder bij het landtracé);
- minimalisering overlast voor omwonenden tijdens de aanleg en minimalisering van de veiligheidsrisico's tijdens zowel de aanleg- als de gebruiksfase (in het bijzonder bij het landtracé);
- minimalisering van gebruiksbepalingen voor andere in het studiegebied voorkomende functies (in het bijzonder bij het landtracé);
- minimalisering van de breedte van de werkstrook, met name in kwetsbare gebieden.

4. MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Presenteer in het MER per deeltraject voor alle milieuaspecten een beschrijving van de huidige situatie, de autonome ontwikkelingen en milieugevolgen van de alternatieven. In de volgende paragrafen worden in aanvulling op de startnotitie enkele accenten gelegd voor de in het MER te beschrijven milieuaspecten. Deze milieuaspecten zullen mogelijk niet alle in hun volle breedte toepasselijk zijn voor elk van de uit te werken tracés. De toepasselijkheid van de onderscheiden milieuaspecten zullen per tracé moeten worden beoordeeld.

4.2 Geohydrologie, bodem en water

Het studiegebied voor het landtracé is gevarieerd in hoogteligging en wordt gekenmerkt door een afwisseling van geologische afzettingen. Beschrijf de gevolgen van de aanleg van de warmwaterleiding op de bodemopbouw.

⁶ Dit is in overeenstemming met de opmerkingen dienaangaande van de Stichting verantwoord beheer IJsselmeer in haar reactie van 13 januari 2009 (zie bijlage 2), die vraagt om de voor en nadelen van de verschillende tracé's in beeld te brengen en te onderzoeken of het noordelijke tracé technisch mogelijk is.

In het MER dient het geohydrologisch systeem in kaart te worden gebracht. De geohydrologische beschrijving dient zich te richten op het grondwatersysteem, met aandacht voor grondwaterstromen en stromingspatronen (kwel en inzijging). Waar relevant dient een relatie te worden gelegd met de diepere geologische lagen.

Geef inzicht in de effecten van graven en bronbemaling op het geohydrologisch systeem (onder andere op inzijging en, indien van toepassing, waterwinning). Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van contourkaarten van de (freatische) grondwaterstandverandering. Besteed eveneens aandacht aan de effecten van de lozing van de anti-corrosie chemicaliën die mogelijk worden toegevoegd aan het water waarmee de leiding voor de druktest wordt gevuld.

Maak duidelijk wat het grondverzet zal zijn bij het plaatsen van de warmwaterleidingen en wat dat betekent voor de grondbalans.

Geef inzicht in de effecten als gevolg van de (tijdelijke) veranderingen in waterkwaliteit (vertroebeling, slibafzetting) door de werkzaamheden. Geef een ruimtelijk beeld van deze veranderingen in waterkwaliteit en zo mogelijk van tijdsduur en hersteltijd.

4.3 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen de voorgenomen activiteit kan hebben voor de natuur. Dit is in sterke mate aan de orde indien wordt gekozen voor één van de watertracés. Op basis van de natuurwet- en regelgeving en andere toetsingskaders moeten veel natuurgevolgen gedetailleerd worden onderzocht. Het is belangrijk dat, los van de wet- en regelgeving, in het MER op hoofdlijnen een algemeen beeld wordt geschetst van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en de effecten op de natuur in het studiegebied. De startnotitie en de 'quick scan natuureffecten' geven reeds een goede aanzet van punten die in het MER moeten worden uitgewerkt.

Huidige situatie

Neem in het MER kaarten op waarop de ligging van Natura 2000-gebieden en EHS-gebieden duidelijk staan aangegeven, inclusief mitigatie en natuur die in het kader van andere projecten is aangelegd (waaronder 'compensatienaatuur'). Geef per gebied de afstanden van de voorgenomen activiteit tot de beschermde gebieden of de lengte van de doorsnijdingen aan of presenteer kaarten met een duidelijke schaal waarvan dit is af te leiden.

Natura 2000

- Geef aan welke Natura 2000-gebieden beïnvloed kunnen worden en houd daarbij nadrukkelijk rekening met de effecten van de activiteiten ook als deze buiten de Natura 2000-gebieden plaatsvinden (externe werking). Bepaal het studiegebied aan de hand van mogelijke effecten in de aanlegfase en de exploitatiefase;
- Geef (ook op kaart) een duidelijk beeld van het voorkomen en de verspreiding van de habitats en soorten in het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer waarvoor instandhoudingdoelstellingen zijn geformuleerd⁷. Geef

⁷ Indien uit de analyse blijkt dat er ook gevolgen op andere Natura 2000-gebieden optreden, werk dat dan op een vergelijkbare manier uit.

gedetailleerd ruimtelijke informatie over kwaliteit en benutting van leefgebied (foerageergebieden, nachtrustplaatsen e.d.);

- Geef de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten en habitats en vermeld eventuele verbeteropgaven;
- Geef ook de landelijke staat van instandhouding en de huidige relatieve betekenis van dit gebied voor de relevante soorten en habitats;
- Besteed aandacht aan 'complementaire doelen' (Meervleermuis) en geef aan welke te behouden natuurwaarden van de (voormalige) beschermde natuurmonumenten aan het aanwijzingsbesluit worden toegevoegd;
- Betrek ook andere activiteiten in de beoordeling die in samenhang tot een versterkt negatief effect kunnen leiden (cumulatie)⁸;
- Geef per alternatief de (mogelijke) effecten van verstoring *in de aanlegfase*: door (onderwater)geluid, vertroebeling, bronbemaling, verlichting, vervoersbewegingen, en langere termijneffecten van vergraving (zoals verstoring profielopbouw)⁹;
- Ga per alternatief in op de effecten in de *exploitatiefase*, zoals van de warmteafgifte van de warmwaterleidingen en van eventueel toekomstige onderhoudswerkzaamheden;
- Ga ook in op indirecte effecten zoals de gevolgen van veranderingen in voedselvoorraad voor de soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in het Natura 2000-gebied zijn geformuleerd;
- Beoordeel de regeneratiemogelijkheden van (karakteristieke) habitats en functiegebieden soorten in termen van kwetsbaarheid, (on)vervangbaarheid en hersteltijd;
- Toets de effecten aan de instandhoudingsdoelstellingen en ga na of deze effecten significant *kunnen zijn*¹⁰. Houd rekening met externe werking en cumulatie;
- Geef aan welke ruimte de planning voor de aanleg en ingebruikname van de warmwaterleiding laat om milieueffecten (met name effecten op de natuur) zoveel mogelijk te vermijden onder meer door op het juiste moment in het jaar tot uitvoering over te gaan¹¹. Geef aan welke maatregelen kunnen worden getroffen om de milieueffecten zoveel mogelijk tegen te gaan, zoals het gebruik van slibschermen bij het plaatsen van de warmwaterleidingen in de waterbodem (minder slibvorming c.q. minder verspreiding) en

⁸ Ga daarbij uit van handelingen, en van plannen en projecten die tot een versterkt negatief effect kunnen leiden en in uitvoering of procedure zijn, en waarvan verwacht mag worden dat deze daadwerkelijk tot uitvoering worden gebracht.

⁹ Zo ook vraagt de Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer in haar reactie van 12 januari 2009 op de startnotitie (zie bijlage 2).

¹⁰ De habitattoets kan maximaal uit drie fasen bestaan:

- de oriëntatiefase (voorheen vaak voortoets genoemd), waarbij wordt bepaald of er sprake kan zijn van nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Indien significante gevolgen al kunnen worden uitgesloten dient de Verslechterings- en Verstoringstoets te worden uitgevoerd;
- de passende beoordeling in geval van kans op significante negatieve gevolgen. Indien met zekerheid kan worden gesteld dat er geen significante gevolgen zullen optreden zal de Verslechterings- en Verstoringstoets moeten worden uitgevoerd;
- De ADC-fase, in geval in de passende beoordeling significante gevolgen niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Hierbij moeten maximaal drie vragen worden beantwoord:
 - zijn er **A**lternatieven die geen of minder schade toebrengen aan het natura 2000-gebied?
 - zijn er **D**wingende redenen van groot maatschappelijk belang?
 - indien er geen alternatieven zijn, maar wel dwingende redenen van groot openbaar belang: is **C**ompensatie mogelijk?

¹¹ Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de natuurkalender van het ministerie van LNV.

het terugbrengen van de warmteafgifte van de warmwaterleidingen aan het IJmeer tot een niveau met verwaarloosbare ecologische effecten.

Ecologische Hoofdstructuur

- Geef aan welke status de gebieden binnen de (P)EHS hebben en ga in op de wezenlijke kenmerken en waarden¹².
- Geef aan welk deel van de (P)EHS tijdelijk of permanent wordt aangetast en welke gevolgen dit heeft voor de wezenlijke kenmerken en waarden. Ga in op de gevolgen voor de functionaliteit voor bestaande of geplande ecologische verbindingzones.
- Geef aan hoe de spelregels EHS worden toegepast als het voornemen gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS.

Soortenbescherming

Beschrijf welke op grond van de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied en geef aan tot welke categorie deze soorten behoren. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen op de standplaats (planten) of het leefgebied (dieren) van deze soorten en bepaal in hoeverre welke verbodsbepalingen mogelijk worden overtreden. Beschrijf mitigerende maatregelen die de aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.4 Landschap, cultuurhistorie (inclusief archeologie)

Gezien het karakter van het studiegebied van het landtracé (met daarin het Groene Hart, de “Stelling van Amsterdam” en de “Nieuwe Hollandse Waterlinie”), en het watertracé (de mogelijk aanwezige scheepswrakken in het IJmeer), dient specifiek aandacht uit te gaan naar (nationaal) landschap (inclusief aardkundige/geomorfolologische waarden) en cultuurhistorie. Beschrijf in het MER de betekenis van de landschappelijke en archeologische waarden in (de directe omgeving van) het plangebied. De beoordeling van het (de) tracé(s) en de uitvoering ervan (zoals de wijze waarop expansiebochten worden opgenomen) dient hierop te zijn toegespitst. Denk bijvoorbeeld aan aantasting van gaafheid en samenhang.

Geef aan hoe bij planontwikkeling en uitvoering rekening zal worden gehouden met aanwezige waarden¹³.

4.5 Overige milieuaspecten

Besteed in het MER enerzijds aandacht aan het risico van de warmwaterleiding voor de omgeving en anderzijds aan het risico van activiteiten in de omgeving voor de warmwaterleiding.

Geef aan op welke manier het risico van lekkage van de warmwaterleidingen wordt beperkt gedurende het in gebruik zijn van de leidingen. Geef inzicht in de frequentie waarmee lekkages zich kunnen voordoen, welke herstelwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd, de wijze waarop de herstelwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd en de mogelijke milieueffecten van de her-

¹² Raadpleeg hiervoor streekplannen en bestemmingsplannen en ga na bij de twee provincies in hoeverre de wezenlijke kenmerken en waarden inmiddels verder zijn ingevuld;

¹³ Hiernaar vraagt ook de Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten in haar advies van 9 januari 2009 (zie bijlage 2).

stelwerkzaamheden in het bijzonder bij de watertracé's en hoe die kunnen worden geminimaliseerd.

Maak duidelijk wat de invloed op de hoogwaterveiligheid zal zijn bij het plaatsen van de warmwaterleidingen.

Geef aan of de uitvoering van dit initiatief kan leiden tot tijdelijke of permanente gebruiksbependingen voor activiteiten in de omgeving van de warmwatertransportleiding.

5. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de referenties worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de alternatieven en varianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Het is van belang dat steeds goed wordt nagegaan welke referenties bij welke vergelijking relevant zijn. Ook moet worden gelet op de verschillen tussen de alternatieven op verschillende momenten in de tijd.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de financiële aspecten die bij de afweging een rol spelen.

6. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

De bevoegde instanties moeten bij de besluiten aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft.

Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- duidelijk en recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda bij te voegen;
- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen.

8. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de keuzemogelijkheden die voortvloeien uit de vergelijking van alternatieven en de referentiesituaties;
- de belangrijkste effecten voor het milieu die daarbij horen;
- de gevolgen voor Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer, de EHS en andere waardevolle natuur.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: N.V. Nuon Warmte

Bevoegd gezag: Bureau Energieprojecten, coördinerend namens de gemeenten Diemen, Muiden en Naarden

Besluit: het bestemmingsplan op grond van de Wet ruimtelijk ordening

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: plan-MER vanwege een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, D08.3

Activiteit: de aanleg en gebruik van warmteleidingen tussen de Centrale Diemen en Almere Poort.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft het volgende document betrokken bij haar advisering:

- Quicksan Transportleiding Stadsverwarming Diemen Almere, Arcadis van 28 juli 2008

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

Aankondiging start procedure in diverse regionale kranten: 3 december 2008
advies aanvraag: 13 november 2008

Ter inzage legging: 5 december 2008 tot en met 15 januari 2009 in de gemeenten Diemen, Muiden en Naarden

richtlijnenadvies uitgebracht: 6 februari 2009

Bijzondere omstandigheden:

Dit richtlijnenadvies is gericht aan de gemeenten Diemen, Muiden en Naarden. Voor de warmteleidingen is ook een bestemmingsplanherziening van de gemeente Almere nodig. De startnotitie voor het MER is in deze gemeente later ter visie gelegd (ter visie tot en met 23 februari). Het richtlijnenadvies aan de gemeente Almere, waarin de eventuele zienswijzen en adviezen naar aanleiding van de ter visie legging in Almere zullen worden meegenomen, zal in de plaats treden van dit richtlijnenadvies.

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

mr. V.J. van der Broek (werkgroepsecretaris)

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. F. Rooijers

ing. R.L. Vogel

dr. N.P.J. de Vries

prof. ir. J.J. van der Vuurst de Vries

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, Amersfoort
2. Stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer, Castricum
3. Waterschap Zuiderzeeland, Lelystad
4. P. Vierveijzer, Almere
5. Nederlands Genootschap van Insprekers, Diemen
6. Brandweer Amsterdam-Amstelland, Amsterdam

Advies voor richtlijnen voor het MER Warmteleidingen voor stadsverwarming Centrale Diemen - Almere Poort

N.V. Nuon Warmte heeft het voornemen om tussen de elektriciteitscentrale Diemen en Almere Poort warmwater transportleidingen aan te leggen ten behoeve van de stadsverwarming van de nieuwe woonwijk. Hiervoor dienen de bestemmingsplannen van de gemeenten Diemen, Muiden, Naarden en Almere te worden herzien. Ter onderbouwing hiervan wordt een milieueffectrapport opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2610-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

